

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ / 103
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
1784-1974**

Εφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Εκδότες

Επιμέλεια
ΛΟΥΚΙΑ ΔΡΟΥΛΙΑ – ΓΙΟΥΛΑ ΚΟΥΤΣΟΠΑΝΑΓΟΥ

Τόμος Β'
Ε - Κ

ΑΘΗΝΑ 2008

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

Το ερευνητικό πρόγραμμα «Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου, 1784-1996»

Προλεγόμενα

Εισαγωγικά κείμενα: Τα ιστορικά του ελληνικού Τύπου, 1784-1974

Οι συνεργάτες του τόμου

Εκδοτικό σημείωμα

Βιβλιογραφικές Βραχυγραφίες - Συντομογραφίες - Αρκτικόλεξα

Λήμματα Α-Δ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ

Οι συνεργάτες του τόμου

Βιβλιογραφικές Βραχυγραφίες - Συντομογραφίες - Αρκτικόλεξα

Λήμματα Ε-Κ

ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

Οι συνεργάτες του τόμου

Βιβλιογραφικές Βραχυγραφίες - Συντομογραφίες - Αρκτικόλεξα

Λήμματα Λ-Π

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

Οι συνεργάτες του τόμου

Βιβλιογραφικές Βραχυγραφίες - Συντομογραφίες - Αρκτικόλεξα

Λήμματα Ρ-Ω

Λήμματα Α-Ζ (Ξενόγλωσσοι τίτλοι)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Οι Ενώσεις Τύπου

Περίγραμμα νομοθεσίας περί Τύπου

Βιβλιογραφία

Ευρετήριο τόπων έκδοσης

Φωτογραφικό ένθετο

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

σεων, με τον γενικό τίτλο *Παλαιά ημέρα* της Θεσσαλονίκης, και χρησιμοποίησε το σχετικό υλικό για τα ιστορικά και κοινωνικά αναγνώσματα και για τα διβλία του. Έγραψε μυθιστορήματα, όπως *Το έγκλημα της Καμάρας*, που πρωτοκυκλοφόρησε σε συνέχειες στον *Ταχυδρόμο Βορ. Ελλάδος* το 1924 και άλλα, καθώς και την *Ιστορία του Μακεδονικού Αγώνος* (1953), το χειρόγραφο της οποίας διασώζεται στο «Αρχείο Ν. Καμμόνας» του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, χωρίς να έχει επιθεβαιωθεί αν και πού είχε δημοσιευθεί.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΑΡΧΕΙΟ: ΙΜΧΑ («Αρχείο Ν. Καμμόνας»).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: «Νίκος Καμμόνας», εφ. *Φως*, 13 Νοε 1955· Ν. Καμμόνας, *Παλαιά Ημέρα Θεσσαλονίκης*, φωτοαντισταφωγή, επιμ.-προλ. Μαν. Κανδυλάκης· Κανδυλάκης, *Εφημεριδογραφία της Θεσσαλονίκης*, τ. Γ', σσ. 159, 167-170.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΝΔΥΛΑΚΗΣ

Καμπάνα

Επιθεώρηση Γεγονότων απ' όλο τον Κόσμο. Μελβούρνη, 2 Μαρτ. 1971-;<». Εκδότης: η εταιρεία Greek Australian News, Εβδομαδιαία σατιρική εφ. που εφημεριστικά εξήγγειλε στη μετόπη του τίτλου της ότι περιέχει «δέματα σοβαρά, σάτιρα, γέλιο και χιούμορ». Εβδομαδιαία (Παρασκευή), δεκαέξι σελίδων, πεντάστηλη, δίχρωμη, μικρού σχήματος (ταμπλόιντ). Τιμή φύλλου: 15 σεντς στη Μελβούρνη και 20 για την επαρχία και τις άλλες πολιτείες της Αυστραλίας. Γραφεία: 575 Plenty Road, East Preston.

Το έντυπο δεν είχε σταθερή δομή ούτε και ποιότητα. Χρησιμοποιούσε λινοτυπική, «ψαλιδί» από σατιρικές εφημερίδες και περιοδικά της Ελλάδας, γραφομηχανή αλλά και χειρόγραφες σημειώσεις, προκαλώντας ένα ακαλαίσθητο σύνολο. Το μεγαλύτερο μέρος του αποτελούσαν αναδημοσιεύσεις από τον ελλαδικό χώρο. Η αδυναμία του να προσελκύσει διαφημίσεις οδήγησε στην οριστική διακοπή της κυκλοφορίας του μετά την όγδοη έκδοσή.

Κύρια θέματά της ήταν η ερωτική σάτιρα, ερωτικές αφηγήσεις, ποιήματα. Περιείχε συμβουλευτική στήλη για τα ερωτικά προβλήματα των αναγνωστών, τις «Καμπανιές», θέματα για τη σύγχρονη γυναίκα, ανέκδοτα, άσεμνα σατιρικά ποιήματα, τολμηρές φωτογραφίες γυναικών, γελιογραφίες, το ξένο χιούμορ, ανθολογία ερωτικών επιστολών και γενικά τολμηρά ρεπορτάζ που αποτελούσαν περισσότερο σενάριο φαντασίας, παρά αληθινές ιστορίες. Ιδιαίτερη έμφαση έδινε στον αθλητισμό, σχολιάζοντας τα αθλητικά γεγονότα με τρόπο σατιρικό. Οι συνερ-

γάτες της εμφανίζονταν με ψευδώνυμα, όπως «Τηλέμαχος», «Αφροδίτη», «Μήτρος και Κοστάντο». Το μεγαλύτερο μέρος του αποτελούσαν αναδημοσιεύσεις από τον ελλαδικό χώρο.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΑΡΧΕΙΟ: ΕΚΕΜΕ, RAU (Αρχαία «Δαρδάλη»).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Μ. ΤΑΜΗΣ

Καμπάνα

Όργανο των εφέδρων και των ντόπιων συμφερόντων - Στον ήλιο τόπο θέλουμε κι εμείς (Κ. Παλαμάς) - Η Μυτιλήνη για τους Μυτιληνίους. Μυτιλήνη, 27 Μαρτ. 1923 - 19 Οκτ. 1924; περ. Α', 27 Μαρτ. 1923 - 18 Μαρτ. 1924, αρ. τχ. 1-53· περ. Β', 23 Μαρτ. 1924 - 19 Οκτ. 1924, αρ. τχ. 1(54)-34(87). Βασικοί συντελεστές της έκδοσης: Στρατής *Μυριβήλης και Θεόδωρος *Λευκίας. Άλλοι υπότιτλοι: *Όργανο των εφέδρων και των ντόπιων συμφερόντων - Οι πόλεμοι γίνονται για το συμφέρο ολωνών. Οι έφεδροι κάνουν, κάνουν και θα κάνουν πάντα παλληκαρία το καθέκον τους αντίκρυ στο θάνατο. Τώρα ζητάνε απ' την πατρίδα και τα δικαιώματά τους αντίκρυ στη ζωή. Και πατρίδα θα πει όχι μοναχά το επίσημο κράτος, μα κι όλοι όσκι δώσανε [...]* Στον ήλιο τόπο θέλουμε κι εμείς (αρ. φ. 25, 11 Σεπτ. 1923)· *Όργανο των εφέδρων και των ντόπιων συμφερόντων. Κάτω οι επιθετικοί πόλεμοι. Οι έφεδροι να πολεμούνε μόνο σαν κινδυνεύει η ασφάλεια του τόπου [...]* Να καλλιερηθεί στα νησιά μας η Αγαποπελαγίτικη Ιδέα. Να ψηφιστούνε τα "ατήματα" που δημοσίεψε η Καμπάνα (αρ. φ. 1/54, 25 Μαρτ. 1924)· *Επίσημο όργανο των Ενώσεων Εφέδρων Λέσθου [...]* (αρ. φ. 16/69, 3 Αλων.[άρη] 1924). Εβδομαδιαία την πρώτη περίοδο της έκδοσης της, από το φ. 16/69 γίνεται δισεβδομαδιαία, ενώ από το φ. 27/80 ξαναγίνεται εβδομαδιαία. Τετρασελιδη τον περισσότερο καιρό της έκδοσής της, ενώ από το φ. 16/69 γίνεται δισελιδη. Η διπλή αριθμηση δείχνει τις δύο περιόδους έκδοσης, όπου ο εντός παρενθέσεως σημειώνει τον αύξοντα αριθμό φύλλου. Οι διαστάσεις της είναι 55x36 εκ. «Συνδρομή χρονιατικη: για όλη την Ελλάδα δρχ. 100, για την Αμερικη Δολλ. 4, για το εξωτερικό Λίρα στερλ. 1, για εξάμηνες και τρίμηνες συνδρομές τα ανάλογα ποσά» (1924). Τυπώνεται στο τυπογραφείο Σιφναίου της Μυτιλήνης.

Παρά το σχετικά περιορισμένο διάστημα της κυκλοφορίας της αποτέλεσε ένα σημαντικό φύλλο για πολλούς λόγους. Τούτο γιατί εκδόθηκε στα κρίσιμα για τον ελληναισμό χρόνια που ακολουθούν την ήττα του ελληνικού στρατού στη Μικρά Ασία και γιατί είναι γνωστή και από την ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας, καθώς σ' αυτήν δημοσιεύονται για πρώτη φορά τα μυθιστορήματα *Η ζωή εν κάφο* του Στρ. Μυριβήλη και το *Νούμερο 31328* του Ηλία Βενέζη. Είναι χαρακτηριστικό ότι άλλαξε πολλές φορές υπότιτλο,

